

Ny Bokin'i Daniela — Faha-dimy amby valopolo sy zato

Ny Maha-Andriamanitra Tonga Nofo: Ny Fiaiken'i Petera Lalina sy ny Heviny Mivelatra

Jeff Pippenger
2024-04-15

Rehefa nametraka ny valinteniny ho an'ny fanontanian'i Kristy i Petera momba izay lazain'ny mpianatra fa maha-izy an'i Kristy, dia nambarany fa i Jesosy no Ilay Voahosotra, dia ny Kristy, ny Mesia. Nambarany koa fa Izy no Zanak'Andriamanitra.

Ary non nony tonga tao amin'ny faritanin'i Kaisaria Filipy Jesosy, dia nanontany ny mpianany Izy ka nanao hoe: Ataon'ny olona ho iza moa Aho, Izaho, Zanak'olona? Ary hoy ireo: Ny sasany manao hoe Jaona Mpanao-batista Hianao; ny sasany hoe Elia; ary ny sasany hoe Jeremia, na anankiray amin'ny mpaminany. Hoy Izy taminy: Fa ianareo kosa manao Ahy ho iza? Ary Simona Petera namaly ka nanao hoe: Hianao no Kristy, Zanak'Andriamanitra velona. Ary Jesosy namaly ka nanao taminy hoe: Sambatra hianao, ry Simona Barjona; fa tsy nofo aman-drà no nanambara izany taminao, fa ny Raiko Izay any an-danitra. Ary Izaho kosa milaza aminao koa fa hianao no Petera, ary ambonin'ity vatolampy ity no haoriko ny fiangonako; ary ny vavahadin'ny fiainan-tsi-hita tsy haharesy azy. Ary homeko anao ny fanalahidin'ny fanjakan'ny lanitra; ary na inona na inona hofehezinao etỳ an-tany dia hofehezina any an-danitra; ary na inona na inona hovahanao etỳ an-tany dia hovahana any an-danitra. Matio 16:13–19.

Tamin'ny alalan'i Petera no nanoloran'ny Fanahy Masina ny fahamarinana tena ilaina mba ho takatry ny iray hetsy sy efatra alina amby efatra arivo. Nataony izany tao Panium, izay Kaisaria Filipy. Panium no toerana tempoly masina indrindra amin'ny fanompoam-pivavahana amin'ilay dragona, satria i Grisias dia misolo tena izao tontolo izao, ary izao tontolo izao amin'ny andro farany dia ny Firenena Mikambana, izay solontena eto an-tany an'ilay dragona. Ny “vavahadin'ny helo” dia anarana iantsoana ny tempolin'i Pan, andriamanitra osy grika. Io tempoly io dia naorina teo anoloan'ny zohy iray izay nisy ny Loharanon'i Panium. Ny Loharanon'i Panium no nanome rano ny Reniranon'i Jordana, izay tandindon'i Kristy.

Ny anarana hoe “Jordana” dia midika hoe “izay midina”, ary manomboka ny fikorianany any amin'ny faritra be tendrombohitra ao avaratr'i Israely izy, ka ny loharano fototra lehibe indrindra aminy dia avy amin'ireo loharanon-drano ao amin'ny Tendrombohitra Hermona, izay tampony avo indrindra ao amin'ny tandavan-tendrombohitra Hermona, sady eo no misy ilay loharano antsoina hoe “vavahadin'ny helo.” Ny hoe Hermona dia midika hoe “masina”, ary ny hoe “Jordana” dia midika hoe “midina.” Ny Reniranon'i Jordana dia mikoriana avy any amin'ny havoanan'ny Tendrombohitra Hermona ka midina mamakivaky ny Lohasahan-driakan'i Jordana, ary amin'ny farany dia tonga any amin'ny Ranomasina Maty, izay faritra iva indrindra eo ambonin'ny velaran'ny tany.

Ny rano mamelona ny Reniranon'i Jordana, izay miainga ao amin'ny tempolin'i Pan, ary amin'ny farany tonga any amin'ny toerana iva indrindra ambonin'ny tany, dia maneho ny fidinana nataon'ny Zanak'Andriamanitra rehefa niala tamin'ilay tendrombohitra masina avo indrindra Izy mba hidina ho any amin'ilay "ranomasina maty" iva indrindra amin'izao tontolo izao. Ny fidinan'i Kristy avy any an-danitra ho amin'ny fahafatesan'ny hazo fijaliana dia maneho koa fa nitondra teo Aminy ny nofon'ny olona lavo Izy, fa ny diany avy any an-danitra ho amin'ny hazo fijaliana dia novelomin'ireo rano izay niainga avy tamin'ny "vavahadin'ny helo."

Ny Ranomasina Maty dia tsy ny toerana iva indrindra eto ambonin'ny tany ihany, fa izy koa no rano masira indrindra eto ambonin'ny tany, sira avo sivy heny noho ny ranomasimbe. Ny fahafatesan'i Kristy teo amin'ny hazofijaliana, izay asehon'ny tandindon'ny Ranomasina Maty, no toerana nanamafisany ny faneken'ny maro.

Ary ny fanatitra rehetra avy amin'ny fanatitrao hohanina dia asio sira; ary aza avela tsy ho eo amin'ny fanatitrao hohanina ny siran'ny faneken'Andriamanitrao; amin'ny fanatitrao rehetra dia hanolotra sira ianao. Levitikosy 2:3.

Teo amin'ny lalany avy any amin'ny loharanon'ny Tendrombohitra Hermona, ny Reniranon'i Jordana dia mandalo ao amin'ny Ranomasin'i Galilia, izay fantatra koa amin'ny anarana hoe Farihin'i Tiberiasy sy Farihin'i Kinereta. Galilia dia midika hoe "savily" na "toerana ihodinana." Tiberiasy dia anaran'ilay mpanapaka romana izay nanaraka an'i Aogosto Kaisara, ary noho ny bikan'ilay farihy dia antsoina hoe Kinereta izy, izay midika hoe "harpa" na "lokanga." Ny teboka fihodinana ho an'ny olombelona dia tamin'ny fotoana nanjakan'i Tiberio Kaisara sy nanomboana an'i Jesosy tamin'ny hazo fijaliana, ary nangina ny harpa rehetra tany an-danitra. Ny fijoroana vavolombelon'ny jeografia an'ny Reniranon'i Jordana mifandray amin'ny "vavahadin'ny helo," izay tempolin'i Pana andriamanitra grika, dia miresaka ny amin'ilay fijoroana vavolombelona nambaran'i Petera tamin'ny tsindrimandrin'ny Fanahy Masina.

Ny fahatongavan'i Kristy ho nofo dia ny firaisan'ny maha-Andriamanitra sy ny maha-olombelona izay niseho rehefa ny Zanak'Andriamanitra masina naka ho eo Aminy ny nofon'olombelona, ka nampiray ny maha-Andriamanitra tamin'ny maha-olombelona, araka izay asehon'ny ranon'ny loharanon'i Pan izay mamatsy ny Reniranon'i Jordana. Ary izay namelona ny loharanon'i Pan dia ny ando sy ny orana ary ny ranomandry nilatsaka teny ambonin'ny tendrombohitra'i Hermona, Hermona izay misolo tena ny tendrombohitra "masina," dia Jerosalema any ambony.

Fihirana fiakarana nataon'i Davida. Indro, tsara sady mahafinaritra toy inona ny iarahan'ny mpirahalany mitoetra amim-piraisan-tsaina! Tahaka ny diloilo sarobidy eo an-doha izany, izay midina eo amin'ny volombava, dia eo amin'ny volombavan'i Arona, sady midina hatrany amin'ny moron-tongotry ny fitafiany; Tahaka ny andon'i Hermona, sy tahaka ny ando izay midina eo amin'ny tendrombohitra'i Ziona; fa any no nandidian'i Jehovah ny fitahiana, dia fiainana mandrakizay. Salamo 133:1-3.

Ilay "menaka sarobidy" izay nidina nanaraka ny volombavan'i Arona dia ilay menaka nampiasaina tamin'ny nanosorana azy sy ny zanany lahy ho mpisoron'Andriamanitra.

Ary halainao ny rà izay eo ambonin'ny alitara sy ny diloilo fanosorana, ka hafafazanao amin'i Arona sy amin'ny fitafiany ary amin'ny zanany sy amin'ny fitafian'ny zanany miaraka aminy izany; dia hohamasinina izy mbamin'ny fitafiany sy ny zanany ary ny fitafian'ny zanany miaraka aminy. Eksodosy 29:21.

Petera dia naneho ny fiaiken'ny mpianatra rehetra; ary tamin'izany no nanehoany koa ny fiaiken'ireo efatra arivo amby efatra alina sy iray hetsy, izay hosorana ho fisoronana iray mitambatra, ka hatsangana ho faneva. Ny “menaka” izay nanosotra an'i Arona dia tahaka ny andon'i tendrombohitra Hermona ihany koa, ary koa ny andon'ny tendrombohitra'i Ziona. Ny “menaka” sy ny “ando” dia ny hafatra izay maneho ny fanosoran'ny Fanahy Masina.

Mihainoa, ry lanitra ô, fa hiteny aho; ary henoy, ry tany ô, ny tenin'ny vavako. Hilatsaka tahaka ny ranonorana anie ny fotopampianarako, hitete tahaka ny ando ny teniko, tahaka ny ranonorana madinika amin'ny ahitra tanora, ary tahaka ny ranonoram-be amin'ny ahitra; satria hanambara ny anaran'i Jehovah aho; omeo ny fahalehibeazana ho an'Andriamanitsika. Deuteronomia 32:1–3.

Ny “ando” dia ny “fotopampianarana” izay milatsaka amin'ny tendrombohitra'i Ziona, ary izy no “menaky ny fanosorana” izay mampiray ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina, izay mpisoron'Andriamanitra amin'ny andro farany. Ny fotopampianarana dia mirotsaka tahaka ny ranonorana, ary mitete tahaka ny ando satria “avoaka ampahibemaso” izy. Avoaka ampahibemaso izy satria ny lanitra sy ny tany dia tokony hihaino sy handre ny teny avy amin'ny vavany, amin'ny alalan'ny fisoronana miray izay saina famantarana ka manambara ny hafatry ny Antso Amin'ny Misasakalina sy ny Antso Mahery.

Endrey hakanto ny tongotr'izay mitondra teny soa mahafaly eo ambonin'ny tendrombohitra, izay manambara fiadanana; izay mitondra teny soa mahafaly ny amin'ny tsara, izay manambara famonjena; izay manao amin'i Ziona hoe: Manjaka Andriamanitrao! Hanandratra ny feony ny mpiambinao; hiara-mihoby amin'ny feo iray izy; fa hifampijery maso izy, raha hampody an'i Ziona indray Jehovah. Miravoravoa, mihirà miaraka, hianareo rava ao Jerosalema; fa Jehovah efa nampionona ny olony, efa nanavotra an'i Jerosalema Izy. Jehovah efa nampiseho miharihary ny sandriny masina teo imason'ny firenena rehetra; ary ny faran'ny tany rehetra hahita ny famonjen'Andriamanitsika. Isaia 52:7–10.

Ang mga bantay sa mga huling araw, na kinakatawan ni Pedro, ay nagpapahayag ng kaligtasan at kapayapaan, at sila ay magkakaisa, sapagkat sila ay magkakakita nang magkaharap. Ito ay nangyayari kapag “ibinabalik ng Panginoon ang Sion.” Ang salitang Hebreo na isinaling “ibinabalik” ay nangangahulugang “binabaligtad.” Kapag binabaligtad ng Panginoon ang Sion, nangangahulugan ito na ang Sion ay nasa pagkabihag, gaya ng kinakatawan ng pagkakawatak-watak, at ito ay nababaligtad kapag ang pagkabihag ay nagwawakas.

Fa hoy izao no lazain'i Jehovah: Rehefa tapitra ny fito-polo taona any Babylona, dia hamangy anareo Aho ka hanatanteraka aminareo ny teniko tsara, amin'ny hampodiana anareo ho amin'ity toerana ity. Fa fantatro ny hevitra iheverako anareo, hoy Jehovah, dia hevitra fiadanana, fa tsy loza, mba hanomezana anareo fiasarana antenaina. Ary dia hiantso Ahy ianareo, ka handeha hivavaka amiko, ary hihaino anareo Aho. Ary hitady Ahy ianareo ka

hahita Ahy, raha katsahinareo amin'ny fonareo rehetra Aho. Ary ho hitanareo Aho, hoy Jehovah; ary hampody ny fahababoanareo Aho ka hanangona anareo avy amin'ny firenena rehetra sy avy amin'ny toerana rehetra izay nandroahako anareo, hoy Jehovah; ary hampodiko indray ianareo ho amin'ny toerana izay nampitondrako anareo ho babo. Jeremia 29:10–14.

Ny mpaminany rehetra dia miresaka ny andro farany, ary amin'ny andro farany ny olony dia ao anatin'ny fahababoana izay tsy maintsy havadika, mba hanatanterahana ny fanambaran'ny faminaniana.

Ny teny tonga tamin'i Jeremia avy tamin'i Jehovah hoe: Izao no lazain'i Jehovah, Andriamanitra ny Isiraely: Soraty ao amin'ny boky ny teny rehetra izay nolazaiko taminao. Fa, indro, avy ny andro, hoy Jehovah, izay hampodiko ny fahababoan'ny oloko, dia ny Isiraely sy ny Joda, hoy Jehovah; ary hampodiako izy hiverina any amin'ny tany izay nomeko ny razany, ka ho azony ho lovany izany. Jeremia 30:1–3.

Rehefa afaka natory nandritra ny telo andro sy tapany, tahaka an'i Lazarosy izay natory nandritra ny efatra andro, ary i Daniela izay nisaona nandritra ny iraika amby roapolo andro, dia atsangan'i Mikaela amin'ny maty ireo vavolombelona roa, izay olony amin'ny andro farany, ary ampidiriny ho amin'ny firaisana izy ireo sady hosorany amin'ny alalan'ny hafatra iray avoaka manerana izao tontolo izao. Izany hafatra izany no “andon'i” Tendrombohitra Hermona (ilay tendrombohitra masina), izay mamelona ny loharanon'i Pana, ka io avy eo no mamelona ny Reniranon'i Jordana. Ny fanosorana tanterahin'izany hafatra izany dia maneho ny fanosorana an'i Jesosy, izay nanamarika ny fotoana naha-Kristy Azy, araka izay nambaran'i Petera.

Tamin'ny namantaran'i Petera an'i Kristy ho Zanak'Andriamanitra, dia naneho an'i Kristy ho sady Zanak'Andriamanitra no Zanak'olona izy, araka ny anehoan'ny ranon'ny “vavahadin'ny helo” izay mamelona ny Reniranon'i Jordana izany. Ny faneken'i Petera dia nateraky ny tsindrimandrin'ny Fanahy Masina, ary izany fahamarinana izany—dia ny hoe Jesosy no Kristy, Ilay Voahosotra, ary Izy dia sady Andriamanitra no olona—no nambaran'i Jesosy ho fahamarinana izay ho ivon'ny ady hanoherana ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany, izay nampanantenain'i Kristy fa handresy; fa ny “vavahadin'ny helo” dia tsy haharesy izany fahamarinana izany.

Ny marina dia izao: tamin'ny 11 Septambra 2001, tahaka ny nanosorana an'i Jesosy tamin'ny batisany, dia nanomboka ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina; ary ao anatin'izany tantara izany dia hisy fahadisoam-panantenana izay hamono ny olony amin'ny andro farany, mandra-pananganany azy ireo ho velona indray sy hamadihany ny fahababoany. Ny fizotry ny fitsanganana amin'ny maty dia ahitana ny fampiraisana ny olony ho tafika mahery izay atsangana ho faneva. Ny asan'ny fananganana ho velona indray, fanadiovana, fampiraisana ary fanandratana, aorian'ny fahafatesana eny an-dalambe, dia aseho ao amin'ny andininy faha-folo ka hatramin'ny faha-dimy ambin'ny folo ao amin'ny Daniela toko faha-iraika ambin'ny folo, ary koa ao amin'ny andalana hafa ao amin'ny Baiboly. Fa ao amin'ny andininy faha-telo ambin'ny folo ka hatramin'ny faha-dimy ambin'ny folo dia nentin'i Kristy ho any Kaisaria Filipy indray ny mpianany, ho any Panium, ary any no ametrhana ny tombo-kasen'Andriamanitra ho mandrakizay.

Rehefa takatsika ny halalin'ireo zava-misy ireo, dia vao afaka mamantatra ny fanambaràn'ny fahamarinana hita ao amin'ny vavolombelon'i Kaisaria Filipy isika. Ao amin'ny andininy fahavalo ambin'ny folo amin'ny toko fahenina ambin'ny folo ao amin'i Matio, ny anaran'i Simona Barjona dia ovana ho Petera, izay tandindon'ny iray hetsy sy efatra arivo amby efa-polo araka izay efa voamarika tao amin'ny lahatsoratra iray vao haingana. Ny fanambaràna ara-matematika napetraka ao amin'io andininy io dia mampiseho an'i Jesosy ho Ilay Mpandahatra Isa Mahagaga, satria tsy vitan'ny hoe azo takarina ho misolo tena ny iray hetsy sy efatra arivo amby efa-polo i Petera, fa i Matio 16:18 koa dia tandindona ara-matematika ny “phi”.

Alohan'ny handinihantsika ny matematika mifandray amin'ny “phi”, dia tokony homarihina fa ny “phi” dia ampahany amin'ny teny hoe “Philippi”, ilay faharoa amin'ireo anarana roa nomena ny tanànan'i Panium. Ny andininy faha-valo ambin'ny folo dia manambara fa niteny tamin'i Petera tamin'ny teny Hebreo Jesosy, izay voarakitra tamin'ny teny Grika, ary tatỳ aoriana nadika tamin'ny teny Anglisy. Ireo dingana telo ireo dia maneho ny fifehazan'i Kristy ny Teniny. Rehefa dinihina miaraka amin'ny rafitra matematika amin'ny fampitomboana ny toerana voaisa ananan'ireo litera ilay teny, dia miseho fa ny anarana hoe Petera dia mitovy amin'ny efatra arivo amby efatra-polo sy iray hetsy, ka manasongadina an'i Jesosy ho Ilay Mpandahatra Isa Mahagaga. Ao amin'io andininy io ihany indrindra, izay anambaran'i Jesosy fa hanorina ny fiangonany Izy, dia nifehy ny fizotry ny fandikana Ilay Mpandahatra Isa Mahagaga mba hahazoana antoka fa ny fahamarinana aseho ao amin'ny andininy faha-valo ambin'ny folo ao amin'ny toko fahenina ambin'ny folo dia haneho ny mari-pamantarana matematika atao hoe “phi.”

Ary lazaiko aminao koa: ianao no Petera, ary eo ambonin'ity vatolampy ity no haoriko ny fiangonako; ary ny vavahadin'ny helo tsy haharesy azy. Matio 16:18.

Ny fiangonany dia tsy miorina fotsiny amin'ny fampianarana milaza fa Jesosy no Kristy, ary Izy no Zanak'Andriamanitra, fa koa amin'ny zava-misy fa Izy no Teny, ary ny Teny no namorona sy mifehy ny zavatra rehetra, anisan'izany ny matematika, ny fitsipi-pitenenana ary ny asan'ny olombelona.

Ao Aminy koa no nahazoantsika lova, satria voatendry rahateo isika araka ny fikasan'Ilay mampandeha ny zavatra rehetra araka ny fisainan'ny fony manokana. Efesiana 1:11.

Phi, izay matetika aseho amin'ny litera grika ϕ (phi), dia tsy miova ara-matematika izay manodidina ny 1.618033988749895. Ity isa ity dia fantatra amin'ny anarana hoe tahan'ny volamena na fampitoviana masina. Isa “tsy azo zaraina tsotra” izy, izany hoe tsy azo aseho amin'ny ampahany tsotra, ary ny fanoratra azy amin'ny endrika desimaly dia mitohy mandrakizay nefa tsy miverimberina.

Ny tahan' volamena dia manana toetra miavaka maro ary miseho amin'ny sehatra samihafa ao amin'ny matematika, ny zavakanto, ny mari-trano, ny zavaboary, ary ny sehatra hafa. Matetika izy io no hita ao amin'ny endrika ara-jeometrika, toy ny mahitsizoro, pentagôna, ary dodekahedrôna, izay ny tahan'ny lafiny lava kokoa amin'ny lafiny fohy kokoa dia mitovy amin'ny phi.

Amin'ny zavakanto sy ny mari-trano, ny tahan'ny volamena dia heverina fa mamorona fifandanjana ara-bika mahafinaritra ny maso. Nampiasain'ireo mpanakanto sy mpanao mari-trano izany nandritra ny tantara manontolo, hatramin'ny sivilizasiôna fahiny ka hatramin'ny vanim-potoanan'ny Renaissance sy ny taorian'izany, mba hamolavolana firafitra, trano, ary asa-kanto. Ao amin'ny matematika, ny tahan'ny volamena dia miseho ao amin'ny fitoviana sy filaharana matematika isan-karazany, anisan'izany ny filaharan'i Fibonacci, izay ahitana fa ny sanda tsirairay dia fitambaran'ny sanda roa mialoha azy. Rehefa mitombo ireo sanda ao amin'ny filaharan'i Fibonacci, dia manakaiky an'i phi ny tahan'ny sanda mifandimby.

Ao amin'ny andininy 16:18, dia hitantsika ny phi ara-matematika (1.618...). Jesosy, ilay Andriamanitra “izay manao ny zavatra rehetra araka ny saina avy amin'ny fony,” no nanapa-kevitra hametraka ny soniany amin'ny maha-Palmoni Azy, ilay Isa Mahagaga, na ilay Mpanisa ny Zava-miafina, ao amin'ny jeografia ara-paminaniana izay mampahafantatra ny sahan'ady iadian'ny fiangonany amin'ny vavahadin'ny helo amin'ny andro farany. Eo amin'izany sahan'ady ara-paminaniana izany, tamin'ny alalan'ny fifehezany ny isa, dia nanehoany ireo iray alina sy efatra arivo amby efa-polo amby iray hetsy tamin'ny alalan'i “Petera”, izay novana ny anarany avy amin'i “Simona”, ilay mandre ny hafatry ny voromailala, ho “Petera”, ka tamin'izany no nanamarihany ireo iray alina sy efatra arivo amby efa-polo amby iray hetsy ho vahoakan'ny faneken'ny amin'ny andro farany.

Ny “vatolampy” izay nofidiny hanorenany ny fiangonany dia ilay vatolampy fanorenana, dia ny fanorenana sy vato fehizoron-dehiben'ny “impito heny” ao amin'ny Levitikosy enina amby roa-polo; fa tsy misy fanorenana marina izay tsy Kristy. Hatramin'ny batisan'i Kristy, fony Simona “nandre” ny hafatry ny voromailala, ka hatramin'ny hazofijaliana teo amin'ny Ranomasina Maty, nandritra ny andro arivo sy roanjato sy enim-polo, indroa isan'andro, dia nisy fanatitra maraina sy hariva, afa-tsy tamin'ny andro farany amin'ireo andro arivo sy roanjato sy enim-polo; fa tamin'izany andro izany dia afa-nandositra tamin'ny mpisorona ny fanatitra hariva, ary teo amin'ny hazofijaliana Kristy no maty ho fanatitra faha-dimanjato sy roa arivo sy roa-polo.

“Mampihorohoro sy fikorontanana avokoa ny zava-drehetra. Efa hamono ny fanatitra ny mpisorona; kanjo latsaka avy eny an-tànany tsy manan-kery ny antsy, ary afa-mandositra ny zanak'ondry. Ny tandindona dia nihaona tamin'izay tena notondroiny tamin'ny fahafatesan'ny Zanak'Andriamanitra. Efa natao ny fanatitra lehibe. Voasokatra ny lalana mankany amin'ny fitoerana masina indrindra. Lalana vaovao sady velona no voaomana ho an'ny rehetra. Tsy ilain'ny olombelona mpanota sy ory intsony ny miandry ny fihavian'ny mpisoronabe.” Ilay Fitiavan'ny taona rehetra, 757.

Ny “vatolampy” izay hanorenany ny fiangonany dia ilay vato fehizoro nolavin'ny mpanorina; ny isany dia “roa arivo sy dimy zato ary roapolo.” Ao anatin'ny andininy fohy iray dia asehon'i Kristy ny tenany ho Tompon'ny zavatra rehetra, ary rehefa manao izany Izy dia mijoro sy miteny ao amin'ny andininy faha-telo ambin'ny folo ka hatramin'ny faha-dimy ambin'ny folo ao amin'ny toko fahiraika ambin'ny folo amin'ny Daniela.

Ary Izaho milaza aminao koa hoe: ianao no Petera, ary eo ambonin'ity vatolampy ity no haoriko ny fiangonako; ary ny vavahadin'ny helo tsy haharesy azy. Matio 16:18.

Hanohy izao fianarana izao isika ao amin'ny lahatsoratra manaraka.

“Ny zavatra mifafina dia an’i Jehovah Andriamanitsika; fa ny zavatra nambara kosa dia antsika sy ny zanatsika mandrakizay.’ Deuteronomia 29:29. Ny fomba indrindra nanatanterahan’Andriamanitra ny asan’ny famoronana dia tsy mbola nambarany tamin’ny olombelona na oviana na oviana; ny siansa olombelona tsy mahafantatra velively ny zava-miafin’Ilay Avo Indrindra. Ny heriny mpamorona dia tsy takatry ny saina tahaka ny fisiany.”

“နရီမာနိဒ္ဒါ သိပ္ပံနှင့် အနုပညာ နှစ်ရပ်စလုံး၌ အလင်းတရားများစွာကို ကမ္ဘာပေါ်သို့ သွန်းလောင်းခဲ့ပုံပြာဏ်မူခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် သိပ္ပံပညာရှင်ဟု မိမိကိုယ်ကို ဆိုက်ပြောသူတို့သည် ဤအကခြင်းအရာများကို လူ့အမငြိသက်သက်ဖွင့်သော ဆွေးနွေးကပြု၍၊ မလွဲမသွေ မှားယွင်းသော ကောက်ချက်များသို့ ရောက်ကမြည်။ ကျမ်းစာ၌ တွေ့ရသော အချက်အလက်များနှင့် မဆန့်ကျင်သရွှေ့၊ ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်က ဖွင့်ပြထားသည်ထက် ကျန်လွန်၍ အယူအဆချမှတ်ခြင်းသည် အပဖြိုကင်းနိုင်သည်။ သို့သော် ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်ကို စွန့်၍၊ ဖန်ဆင်းတော်မူသော အမှုတော်များကို သိပ္ပံဆိုင်ရာ မူဝါဒများအပေါ် မူတည်ကာ ရှင်းလင်းဖော်ထုတ်ရန် ကျိုးစားသောသူတို့သည်၊ မခြေပုံမရှိ၊ သံလိုက်မျဉ်းမရှိဘဲ မသိကျွမ်းသော ပင်လယ်ကိပြုငါးတွင် မျှော်လင့်နေကပြည်။ အကျိုးမှားဆုံးသော ဉာဏ်ပညာရှိသူများပင် မိမိတို့၏ လောကုတ္တရာဖွဲ့မှုတွင် ဘုရားသခင်၏ နှုတ်ကပတ်တော်၏ လမ်းညွှန်မှုကို မခံယူလျှင်၊ သိပ္ပံနှင့် ဗျာဒိတ်တော်အကခြ်းရှိ ဆက်နွယ်မှုများကို ခြေရာခံဖော်ထုတ်ရန် ကြိုးပမ်းရာ၌ စိတ်ရှုပ်ထွေးလှည့်လည်သွားကမြည်။ ဖန်ဆင်းရှင်နှင့် ဖန်ဆင်းတော်မူသော အရာများသည် သူတို့၏ နားလည်နိုင်မှုထက် အလွန်ကျယ်လွန်နေသဖြင့်၊ သဘာဝနိယာမများအားဖြင့် ထိုအရာများကို မရှင်းပနိုင်ကပြောကခြင်း၊ သူတို့သည် သမုမာကျမ်း၏ သမိုင်းကို ယုံကပြည်အားထား၍ မရသောအရာဟု မှတ်ယူကပြည်။ ဓမ္မမာတင်းကျမ်းနှင့် ဓမ္မသစ်ကျမ်းတို့၏ မှတ်တမ်းများ၏ ယုံကပြည်စိတ်ချရမှုကို သံသယရှိသောသူတို့သည်၊ ထိုထက် တစ်လှမ်းတိုး၍ ဘုရားသခင်၏ တည်ရှိခြင်းကိုပင် သံသယဝင်လာကပြည်မည်။ ထိုနောက် မိမိတို့၏ ကျောက်ဆူးကို ဆုံးရှုံးသွားပြီးနောက်၊ မယုံကပြည်ခြင်း၏ ကျောက်ဆောင်းများပေါ်သို့ ရိုက်ခတ်လွှင့်စင်လျက် နရစ်ကမြည်။”

“Ireo olona ireo dia efa very ny fahatsoran’ny finoana. Tokony hisy finoana miorina tsara ny amin’ny fahefan’Andriamanitra izay ao amin’ny Teniny Masina. Ny Baiboly dia tsy tokony hotsapaina araka ny hevitra ny olona momba ny siansa. Ny fahalalan’olombelona dia mpitari-dalana tsy azo itokiana. Ireo mpisalasala izay mamaky ny Baiboly mba hitadiavana izay hanoherana azy dia mety, noho ny tsy fahatakarana tanteraka na ny siansa na ny fanambarana, hilaza fa mahita fifanoherana eo amin’izy roa; kanefa raha takarina araka ny tokony ho izy izany, dia mifanaraka tanteraka izy ireo. Mosesy dia nanoratra teo ambany fitarihan’ny Fanahin’Andriamanitra, ary ny teôria marina momba ny jeôlôjia dia tsy mba hilaza velively ho nahita zavatra izay tsy azo ampihavanina amin’ny fanambarany. Ny fahamarinana rehetra, na ao amin’ny zavaboary izany na ao amin’ny fanambarana, dia mifanaraka amin’ny tenany ihany amin’ny fisehoany rehetra.

“Betsaka ao amin’ny tenin’Andriamanitra ny fanontaniana mipetraka izay tsy ho voavalin’ireo mpahay lalina indrindra na oviana na oviana. Asongadina ireo lohahevitra ireo mba hampisehoana amintsika fa be dia be ny zavatra, eny fa na dia eo amin’ireo zavatra tsotra andavanandro aza, izay tsy ho takatry ny sain’ny olombelona voafetra amin’ny fahafenoany na

oviana na oviana, na dia amin'ny fahendrena rehetra izay ireharehany aza.

“Kanefa ny olon'ny siansa dia mihevitra fa azony takarina ny fahendren'Andriamanitra, dia izay nataony na izay azony atao. Ny hevitra miparitaka indrindra dia hoe voafetran'ny lalàny ihany Izy. Ny olona dia na mandà na tsy miraharaha ny fisiany, na mihevitra fa hanazava ny zavatra rehetra, eny fa na dia ny fiasan'ny Fanahiny eo amin'ny fon'olombelona aza; ary tsy manaja ny anarany intsony izy ireo na matahotra ny heriny. Tsy mino ny amin'ny zavatra mihoatra ny voajanahary izy ireo, satria tsy mahatakatra ny lalàn'Andriamanitra na ny heriny tsy manam-petra mba hanatanterahany ny sitrapony amin'ny alalan'ireo lalàna ireo. Araka ny fampiasana mahazatra, ny teny hoe 'lalàn'ny natiora' dia mirakitra izay zavatra azon'ny olona fantarina momba ireo lalàna mifehy ny tontolo ara-nofo; nefa tena voafetra toy inona ny fahalalany, ary tena midadasika toy inona ny sehatra ahafahan'ny Mpamorona miasa mifanaraka amin'ny lalàny ihany, kanefa mbola lavitra tanteraka ny fahatakarany voary manam-petra!”

“Maro no mampianatra fa ny zavatra ara-nofo dia manana hery mahavelona—fa misy toetra sasantsasany ampitaina amin'ny zavatra ara-nofo, ary avy eo dia avela hiasa amin'ny alalan'ny heriny voajanahary ao aminy izy; ary ny fiasan'ny zavaboary dia tanterahina mifanaraka amin'ny lalàna raikitra, izay na Andriamanitra tenany aza tsy mahazo miditra an-tsehatra aminy. Siansa sandoka izany, ary tsy tohanan'ny tenin'Andriamanitra. Ny zavaboary dia mpanompon'ny Mpamorona azy. Andriamanitra tsy manafoana ny lalàny na miasa mifanohitra amin'ireny, fa mampiasa azy ireny mandrakariva ho fitaovany Izy. Ny zavaboary dia manambara fisian'ny faharanitan-tsaina, fanatrehana iray, hery miasa iray, izay miasa ao anatiny sy amin'ny alalan'ny lalàny. Ao amin'ny zavaboary dia misy hatrany ny asan'ny Ray sy ny Zanaka. Hoy Kristy: 'Ny Raiko miasa mandraka ankehitriny, ary Izaho koa miasa.' Jaona 5:17.”

“Ny Levita, tao amin'ny hiram-piderana voarakitry ny bokin'i Nehemia, dia nihira hoe: 'Hianao, dia Hianao ihany, no Jehovah irery ihany; Hianao no nanao ny lanitra, dia ny lanitry ny lanitra mbamin'ny antokony rehetra, ny tany sy izay rehetra eo aminy, ... ary Hianao no mamelona azy rehetra.' Nehemia 9:6. Raha ny amin'ity tany ity, dia efa vita ny asan'Andriamanitra tamin'ny famoronana. Fa 'efa vita hatramin'ny nanorenana izao tontolo izao ny asa.' Hebreo 4:3. Kanefa mbola asehony hatrany ny heriny amin'ny fitandrovana ireo zavatra noforoniny. Tsy satria ny milina izay napetraka hiasa indray mandeha dia mbola mandeha amin'ny heriny voajanahary ao aminy ihany no mahatonga ny fo mitempo sy ny fofonaina mifandimby; fa ny fofonaina rehetra sy ny fitempon'ny fo rehetra dia porofon'ny fiahian'Ilay manenika ny zavatra rehetra, Izay ao aminy no 'ivelomantsika sy ihetsiketsehantsika ary iainantsika.' Asan'ny Apostoly 17:28. Tsy noho ny hery voajanahary ao aminy no amokaran'ny tany ny harenany isan-taona sy anohizany ny fivezivezeny manodidina ny masoandro. Ny tanan'Andriamanitra no mitarika ny planeta sy mitazona azy eo amin'ny toerany amin'ny diany voalamina mamakivaky ny lanitra. Izy no 'mamoaka ny antokony amin'isa; samy antsoiny amin'ny anarany avy izy rehetra noho ny halehiben'ny heriny, fa mahery amin-kery Izy; tsy misy iray tsy tonga.' Isaia 40:26. Amin'ny heriny no anirian'ny zava-maniry, no isehoan'ny ravina ary no ivelaran'ny voninkazo. Izy no 'mampaniry ahitra eny an-tendrombohitra' (Salamo 147:8), ary Izy no mampamokatra ny

lohasaha. ‘Ny biby rehetra any an’ala ... dia mitady ny haniny amin’Andriamanitra,’ ary ny zavamananaina rehetra, hatramin’ny bibikely madinika indrindra ka hatramin’ny olombelona, dia miankina isan’andro amin’ny fikarakarany feno fitahiana. Araka ny teny mahafinaritry ny mpanao salamo hoe: ‘Ireo rehetra ireo dia miandry Anao avokoa.... Izay omenao azy dia angoniny; sokafanao ny tananao, dia voky zava-tsoa izy.’ Salamo 104:20, 21, 27, 28. Ny teniny no mifehy ny singa rehetra; manarona rahona ny lanitra Izy ary manomana ranonorana ho an’ny tany. ‘Manome oram-panala tahaka ny volon’ondry Izy; mampihahaka ny fanala tahaka ny lavenona Izy.’ Salamo 147:16. ‘Raha mampaneno ny feony Izy, dia misy rano be any an-danitra, ary mampiakatra zavona avy amin’ny faran’ny tany Izy; manao helatra miaraka amin’ny ranonorana Izy, ary mamoka ny rivotra avy amin’ny fitoeram-pananany.’ Jeremia 10:13.”

“Andriamanitra no fototry ny zavatra rehetra. Ny siansa marina rehetra dia mifanaraka amin’ny asany; ny fanabeazana marina rehetra dia mitarika ho amin’ny fankatoavana ny fitondrany. Ny siansa dia manokatra zava-mahagaga vaovao eo anoloan’ny fijerintsika; miakatra avo izy ka mandinika lalina vaovao; kanefa tsy mitondra na inona na inona avy amin’ny fikarohany izay mifanohitra amin’ny fanambaràna avy amin’Andriamanitra. Ny tsy fahalalana dia mety hitady hanohana fiheveran-diso momba an’Andriamanitra amin’ny fiantsoana ny siansa ho vavolombelona, nefa ny bokin’ny natiora sy ny Teny voasoratra dia samy manazava ny iray sy ny iray hafa. Koa tarihina isika amin’izany mba hiankohoka amin’ny Mpamorona sy hanana fitokiana amim-pahalalana amin’ny Teniny.” Patriarka sy Mpaminany, 113–115.